

KENTSEL AKARSU KORİDORLARINDA REKREASYONEL DURUM ANALİZİ: ÇANKIRI TATLIÇAY ÖRNEĞİ

Recreational Situation Analysis In Urban River Corridors: Cankiri Tatlıçay Case

Dr. Öğr. Üyesi Özgür Burhan TİMUR

Çankırı Karatekin Üniversitesi, Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Çankırı/Türkiye

ORCID: 0000-0003-0626-3031

ÖZET

Rekreasyon, dinlenmek, eğlenmek, yeniden canlanmak anlamına gelen Latince’de recreatic sözcüğünden dilimize geçmiş olan bir kelimedir. İnsanların günlük rutinleri dışında yapmış oldukları dinlendirici ve eğlendirici faaliyetleri rekreasyonel faaliyetler, bu faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için gerekli potansiyele sahip alanları da rekreasyonel alanlar olarak tanımlayabiliriz. Rekreasyon alanları, halkın psikolojik, fiziksel ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamasının yanı sıra kent ekolojisine önemli katkıları bulunan alanlardır. Kent parkları, ormanlar, açık yeşil alanlar ve akarsu koridorları, halkın rekreasyonel ihtiyaçlarının karşılanmasında önemli potansiyel alanlardır.

Bu çalışmada, Çankırı ilinde kent içinden geçen ve kent için potansiyel bir rekreasyon alanı olan akarsu koridorunda, kent nüfusuna göre hesaplama yapılarak 101 kişiye rastlantısal örnekleme yöntemi ile anket çalışması yapılmıştır. Kullanıcıların rekreasyonel eğilim ve taleplerinin araştırıldığı çalışmada, alanın eksikleri belirlenmiş, alanda yapılan rekreasyonel faaliyetlerin kalitesinin artırılmasına yönelik öneriler sunulmuştur. Çalışma sonucunda, alanın rekreasyon faaliyetleri için güvenlik ve temizlik açısından sorunları olduğu, alanda spor, koşu ve yürüyüş alanlarının artırılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çankırı, Tatlıçay, Rekreasyon

ABSTRACT

Recreation is a word that has passed into our language from the Latin word recreatic, which means to relax, have fun, and regeneration. We can define that people do for the relaxing and fun activities without their daily routines as recreational activities, and areas that have the potential to perform these activities as recreation areas. Recreation areas are important areas for urban ecology, as well as provide psychological, physical and social needs of the people. Urban parks, forests, open green areas and stream corridors are important potential areas for the recreational needs of the people.

In this study, a survey was conducted with random sampling method to 101 people by calculating according to the city population in the river corridor, which passes through the city in Çankırı and is a potential recreation area for the city.

In the study in which the recreational tendencies and demands of the users were investigated, were determined the deficiencies of the area and were made suggestions to increase the quality of recreational activities in the area. As a result of the study, it was concluded that the area had problems in terms of safety and cleanliness for recreational activities, and should be increased for sports, running and walking areas

Keywords: Çankırı, Tatlıçay, Recreation

1. GİRİŞ

Geçmişten günümüze kentlerin kuruluş ve gelişimlerini biçimlendiren su kaynakları ve buna bağlı kıyı alanları, kentlere kimlik kazandırarak, ekolojik, görsel ve rekreasyonel vb. yönden kentliye önemli katkılar sunan doğal peyzaj elemanlarıdır. Ancak günümüzde hızlı nüfus artışı, plansız kentleşmenin sonucu bu alanlar bilinçsiz olarak kullanılmakta, bozunuma uğramakta ve neredeyse yok olmaktadır.

Oysaki su kaynakları kentlerde planlama unsuru olarak değerlendirildiğinde insanın fiziksel ve psikolojik konforunu olumlu etkileyen bir özelliğe sahiptir. Bu kaynaklar estetik ve işlevsel etkileri ile kentlere sayısız faydalar sunmaktadır. Estetik etkiler; görsel, işitsel, dokunsal ve psikolojik etkiler olarak, işlevsel etkiler ise iklimsel konfor, gürültü kontrolü, dolaşım ve rekreasyonel amaçlar olarak incelenmektedir (Önen, 2007). Kentsel alanlarda su kaynaklarının rekreasyonel açıdan kullanımında suyun işlevsel etkilerinden faydalanmak ön planda olsa da estetik etkileri de rekreasyonel kullanımı etkilediği için göz ardı edilemez.

Kentsel alanlarda yaşayan insanlar için önemli ve vazgeçilmez bir ihtiyaç olan rekreasyon ihtiyacı ise her geçen gün artmakta, su kıyıları ve koridorları açık-yeşil alan potansiyeli ile bu ihtiyacın giderilmesinde büyük önem taşımaktadır. Bu alanların kullanımı ile ilgili olarak gerek ülkemizde gerekse dünyada olumlu anlamda düzenlemeler yapılmaktadır. Ancak bu düzenlemeler bulunduğu yerin konumuna ve kullanıcıların sosyal, kültürel ve ekonomik özelliklerine göre farklılıklar göstermektedir. Bu amaçla rekreasyonel talep ve

eğilimlerin belirlenmesine yönelik kullanıcı araştırmaları büyük önem arzetymekte ve bu alanların düzenlenmesinde yönlendirici rol oynamaktadır.

Konuya ilişkin literatür incelendiğinde kullanıcı analizlerine yönelik çeşitli çalışmalara rastlanılmıştır. Bu çalışmalar, kent halkının genel rekreasyonel eğilim ve taleplerinin belirlenmesine yönelik (Yılmaz ve ark., 2003; Jim and Chen, 2006) olduğu kadar, bir park (Yorulmaz 2006; Oguz (2000,)), ya da yeşil alan (Uzun, 2005) özeline kadar değişim gösterebilmektedir.

Gobster&Westphal (2004) kentsel su kıyılarının rekreasyonel açıdan planlanmasında temizlik, doğallık, estetik, güvenlik, erişim ve gelişmeye uygunluk gibi altı insan ölçütünü vurguladıkları çalışmalarında Chicago nehri kıyısında paydaşların analizini ve metodolojik tekniklerini açıklamışlardır. Asakawa vd (2004), Sapporo’da yaptıkları ankette komşu yerleşim sakinlerinin akarsu koridorları hakkındaki algılarını anket yoluyla analiz etmişler, sonuç olarak rekreasyonel kullanım, katılımcılık, doğa-manzara, sağlıklı devam ettirme ve su güvenliği faktörlerinin koridorun kullanımında etkili olduğunu belirlemişlerdir. Önen (2007), ıslah ve çevre düzenlemesi yapılmış iki akarsuyun çevresinde proje sonrasını değerlendiren kullanıcı analizi gerçekleştirerek bu alanların rekreasyonel kullanım potansiyelini ortaya koymuş, düzenleme gerektiren kıyılar için yol gösterici nitelikte sonuçlara ulaşmıştır.

Çankırı kentinde, merkez ilçede kişi başına düşen yeşil alan miktarı 4 m² olarak belirtilmiştir (Koçan ve İbiş, 2020). Bu değer, Mekansal Planlar Yapım Yönetmeliği’nde belirtilen 10 m²/kişi başı standartının oldukça altındadır (Resmi Gazete, 2014). Bu kapsamda kentsel yaşam kalitesi açısından kentteki açık-yeşil alanların nicelik ve nitelik olarak artırılması gerektiği açıkça görülmektedir. Son yıllarda yoğun yapılaşmanın görüldüğü kentte büyük açık-yeşil alanlar kadar, önem arzeden akarsu kıyıları, refüj vb. çizgisel özellikteki açık-yeşil alanların aktif yeşil alanlar olarak kullanımı sağlanmalıdır. Bu çalışmada Çankırı kent merkezinde sunduğu çizgisellik ile hem açık-yeşil alan olarak, hemde rekreasyonel potansiyeli açısından önem arzeden, sınırlı rekreasyonel imkanların olduğu kentte halk tarafından yoğun kullanılan Tatlıçay kıyısı ve çevresindeki alanlarda kullanıcıların özelliklerini ve isteklerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu amaçla 101 kişiye anket uygulanmış, analiz sonuçları doğrultusunda alanda yapılacak rekreasyonel düzenlemeleri yönlendirmesi açısından değerlendirmeler yapılmış ve öneriler sunulmuştur.

2. MATERYAL METOD

Bu araştırmanın ana materyalini, Çankırı kent merkezinde akan Tatlıçay ile yakın çevresindeki kentsel alanlar ve bu alanları kullanan kullanıcılar oluşturmaktadır. (Şekil 1).

Çankırı ili (Şekil 1); İç Anadolu Bölgesi’nin kuzeybatısında, 40° 30' ve 41° kuzey enlemleri ile 32° 30' ve 34° doğu boylamları arasında yer almaktadır. İlin kuzeyinde Kastamonu ve Zonguldak, batısında Bolu, güneyinde Ankara, doğusunda ise Çorum illeri bulunmaktadır. İlin yüzölçümü 2210 km², denizden yüksekliği 736 metredir. İç Anadolu Bölgesi’nin karasal iklim özelliklerinin egemen olması nedeniyle ilde yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve sert geçmektedir (Çankırı Valiliği, 2017). Ortalama sıcaklık 11,3°C olup, en çok yağışın düştüğü mevsim ise ilkbahardır. En fazla yağışın Mayıs, en az yağışın ise Eylül ayında düştüğü ilde yıllık toplam yağış miktarı 393,9 kg/m²’dir. Merkez ilçede hâkim rüzgâr yönü kuzeybatıdır (Tuna, 2010).

Şekil 1. Çankırı haritası

Devrez Çayı'nın önemli bir kolu olan Tatlıçay, ilin kuzeybatısından gelerek kenti ikiye ayırmaktadır. Daha sonra ise kuzeydoğudan gelen Açıcıay ile birleşerek Acısu adını alarak Kızılırmak'a karışmaktadır. 96 km uzunluğunda olan Tatlıçay'ın kent merkezinden geçen kısmı yaklaşık 11 km'dir (Keser, 2013; Çankırı Valiliği, 2017).

Kent merkezinde beton kanal içinde akan Tatlıçay, kent için önemli bir doğal değerdir. Araştırma, Çankırı Tatlıçay kentsel akarsu koridorunu kullanan tüm kent sakinlerini kapsayacak şekilde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın Çankırı kent merkezindeki alanlarda yürütülmesinin nedeni, kent merkezindeki açık alan rekreasyon imkanlarının sınırlı olması nedeniyle bu alanların yerli halk ve özellikle üniversite öğrencileri tarafından yoğun olarak kullanılmasıdır.

Araştırmada kullanılan çeşitli yerli ve yabancı makale, tez ve raporlar araştırmanın yardımcı materyalini oluşturmaktadır. Ayrıca arazi çalışması sırasında kullanılan kullanıcı anket formları ve anket verilerin analizinde ise SPSS 15.0 İstatistik Paket Programı'ndan yararlanılmıştır.

Araştırma dört aşamalı bir yöntem ile yürütülmüştür. İlk aşama, araştırmanın amacına yönelik literatür taraması ve veri toplamadan oluşmaktadır. İkinci aşamada, anket formları hazırlanmış ve anketler uygulanmıştır. Anketin uygulanmasına öncelikle pilot bir anketle başlanmış, sorularla ilgili olarak herhangi bir sorun olmadığı görüldükten sonra, Tatlıçay'ı rekreasyonel anlamda kullanma potansiyelindeki kent halkı arasından alanda rastlantısal örnekleme yöntemi ile anket uygulanmıştır. Üçüncü aşamada, anketlere verilen cevaplara göre, sıklık tabloları oluşturulmuş ve dağılımlar yüzde olarak analiz edilmiştir. Son aşamada ise, analiz sonuçlarına göre değerlendirme ve önerilere yer verilmiştir.

Anket formunun hazırlanmasında Gobster&Westphal (1998, 2004) ve Önen (2007)'den. Anket formu dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm; Tatlıçay ve çevresini tercih eden kullanıcıların sosyo-demografik özelliklerini ifade eden; cinsiyet, yaş, eğitim durumu, meslek, medeni hal, gelir durumu gibi kapalı uçlu soruları içermektedir. İkinci bölüm; Tatlıçay ve çevresinin kullanıcılar üzerinde yarattığı etkiler hakkındaki kapalı uçlu sorulardan oluşmaktadır. Bu etkiler şu dört başlık altında toplanmıştır:

- ✓ Olumlu yöndeki etkiler(1),
- ✓ Olumsuz yöndeki etkiler(2),
- ✓ Çayın tercih edilme nedenleri(3),
- ✓ Çayın bazı temel kriterleri hakkındaki kullanıcı görüşleri(4).

Anket formunun üçüncü bölümü; kullanıcılar tarafından Tatlıçay ve çevresinde bulunması arzu edilen kullanımlara ait kapalı uçlu soruları içermektedir. Son olarak, dördüncü aşamada ise; kullanıcıların Tatlıçay ve çevresiyle ilgili genel görüşlerinin bulunduğu şu dört alt başlıktaki kapalı uçlu sorular bulunmaktadır:

- ✓ Kullanıcıların Tatlıçay ve çevresini beğenme durumu,
- ✓ Kullanıcının alana suyun varlığı nedeniyle verdiği önem,
- ✓ Kullanıcının diğer benzer rekreasyonel alanlarda bulunma durumu,
- ✓ Kullanıcılar tarafından alanda yapılması istenen değişiklikler.

Ankete toplam 101 kişi katılmış olup, anketler 2019 yılının Kasım ve Aralık aylarında yüz yüze görüşme şeklinde ve 15'er dakikalık süreler içerisinde uygulanmıştır. Örnekleme türü olarak basit tesadüfi örnekleme tercih edilmiştir. Örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde ise; anketlerin kategorik veri içermesi nedeniyle gerçekleşme olasılığı (p) ve gerçekleşmeme olasılığının (q) eşit olduğu ($p=0,5$; $q=0,5$) varsayılmıştır. Kent merkez nüfusunun yaklaşık 80.000 olması dolayısıyla, örneklem hacmi %10 hata payı ($d = 0,1$) ile 96 olarak hesaplanmıştır (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004). Bunun yanında, elde edilen tüm veriler, istatistik programında kişi sayısı ve yüzdelik dağılımlar olarak analiz edilmiştir.

3. BULGULAR

3.1. Rekreasyonel Alan Kullanıcılarının Özellikleri

Kullanıcı özelliklerine yönelik yapılan yüzdesel analize göre; kullanıcıların %63'ünün erkek, %37'sinin kadın olduğu ve çoğunluğun genç ve orta yaşlı gruptan olduğu görülmüştür. Kullanıcıların çok büyük bir bölümü (%82,2) lise ve üzeri düzeyde eğitim görmüştür. Ayrıca, kullanıcıların büyük bir kısmının aylık gelirinin 3000 TL'nin altında olduğu (%69,3), alanı genel anlamda tercih ettikleri ve alanda geçirdikleri sürenin ise çoğunlukla yarım saatten az (%57) olduğu görülmüştür (Çizelge 1).

Çizelge 1. Kullanıcı özelliklerine ilişkin frekans tablosu

Kullanıcı Özellikleri	Gruplar	Gruplardaki Kişi Sayısı (n)	Gruplardaki Yüzdelik Dağılımlar (%)
Cinsiyet	Erkek	63	62,4
	Kadın	38	37,6
Yaş	18-24	32	31,7
	25-40	23	22,8
	40-69	42	41,6
	69 ve üzeri	4	4,0
Eğitim durumu	Okur-Yazar	1	1,0
	İlkokul	11	10,9
	Ortaokul	6	5,9
	Lise	32	31,7
	Önlisans/Lisans	47	46,5
	Y. Lisans/Doktora	4	4,0
Meslek	İşsiz	6	5,9
	İşçi	17	16,8
	Öğrenci	29	28,7
	Memur	30	29,7
	Emekli	7	6,9
	Diğer	12	11,9
Medeni durum	Bekâr	43	42,6
	Evli	58	57,4
Aylık gelir	0-1000 TL	36	35,6
	1000-3000 TL	34	33,7
	3000-5000 TL	26	25,7
	5000 TL ve üzeri	5	5,0
Alan kullanım sıklığı	Hiçbir zaman	9	8,9
	Nadiren	20	19,8
	Bazen	30	29,7
	Sık sık	31	30,7
	Her zaman	11	10,9
Alanda geçirilen vakit	Yarım saatten az	57	56,4
	Yarım saat – 1 saat	30	29,7
	1 saatten fazla	14	13,9

3.2. Tatlıçay'ın Kullanıcılar Üzerindeki Etkisi

Çalışmada, Tatlıçay ve çevresinin kullanıcılar üzerinde yarattığı etkiler çeşitli yönleriyle analiz edilmiştir. Bu etkiler; olumlu yöndeki etkiler, olumsuz yöndeki etkiler, çayın tercih edilme nedenleri ve çayın bazı temel kriterleri hakkındaki kullanıcı görüşleri olmak üzere dört başlıkta irdelenmiştir (Çizelge 2).

Çizelge 2. Tatlıçay'ın kullanıcı üzerindeki etkisine ilişkin frekans tablosu

Tatlıçay'ın kullanıcı üzerindeki etkisi	Gruplar	Katılımcıların Verdiği Toplam Cevap Sayısı (n)	Gruplardaki Yüzdelik Dağılımlar (%)
Olumlu yöndeki etkiler	Manzara	26	16,1
	Huzur	24	14,8
	Temizlik	8	4,9
	Doğallık	14	8,6
	Yeşil alanların varlığı	10	6,2
	Su varlığı	41	25,3
	Güvenli olması	7	4,3
	Kente farklılık katması	0	0
Olumsuz yöndeki etkiler	Olumlu özelliği yok	32	19,8
	Kötü manzara/görüntü	49	13,9
	Gürültü	24	6,8
	Kirlilik	77	21,9
	Doğal olmaması	25	7,1
	Yeşil alanların eksikliği	60	17,1
	Suyun yetersizliği	44	12,5
	Güvenli olmaması	35	9,9
	Beton alanların fazlalığı	34	9,7

	Olumsuz özelliği yok	4	1,1
	Gruplar	Gruplardaki Kişi Sayısı (n)	Gruplardaki Yüzdelik Dağılımlar (%)
Çayın tercih edilme nedeni	Yürümek	62	61,4
	Dinlenmek / Manzara seyretmek	12	11,9
	Oturmak / Sohbet etmek	17	16,8
	Çocuk parkını kullanmak	3	3,0
	İşyerine yakın konumda olması	6	5,9
Temizlik durumu	Çok kötü	36	35,6
	Kötü	39	38,6
	Orta	19	18,8
	İyi	6	5,9
	Çok iyi	1	1,0
Malzeme bakımı	Bakım yapılmıyor	58	57,4
	Fikrim yok	33	32,7
	Bakım yapılıyor	10	9,9
Güvenlik hissi	Güvenli değil	54	53,5
	Güvenli	47	46,5
Görsel-estetik etki	Çok kötü	19	20,4
	Kötü	28	30,1
	Orta	37	39,8
	İyi	6	6,5
	Çok iyi	3	3,2
Çayın rekreasyonel katkısının değerlendirilmesi noktasında rekreasyonel/sosyal faaliyetler açısından yeterlilik durumu	Yeterli değil	86	92,5
	Yeterli	7	7,5

Analiz sonuçlarına göre; “Alandaki su varlığı” %25,3 ile kullanıcıların olumlu yönde en çok etkilendiği faktördür. Kullanıcıların Tatlıçay ve çevresinde etkilendikleri diğer faktörler ise sırasıyla “Manzara (%16,1)” ve “Huzur (%14,8)”dur. Tatlıçay’ın temizliği ve güvenlik durumu ise toplamda %9,2 oranla kullanıcılar üzerinde en az olumlu etki bırakan faktörlerdir. Ayrıca, kullanıcıların önemli bir bölümü (%19,8) Tatlıçay’ın olumlu bir özelliğinin olmadığını söylemiştir. Ek olarak, kullanıcıların hiçbiri Tatlıçay’ın kente farklılık kazandırdığı görüşünde değildir.

Kullanıcıların alandan olumsuz yönde etkilendiği en önemli faktör %21,9 oran ile “Kirlilik”tir. Bunu sırasıyla “Yeşil alan eksikliği (17,1)”, “Kötü manzara (%13,9)” ve “Suyun yetersizliği (%12,5)” faktörleri takip etmiştir. Yapaylık ve gürültü ise toplamda %13,9 ile kullanıcıları olumsuz anlamda en az etkileyen faktör olmuştur.

Kullanıcıların tercih nedenlerinin sonucuna göre, Tatlıçay ve çevresinin en fazla yürüyüş yapmak (%61,4) için tercih edildiği görülmüştür. Diğer tercih nedenlerine kıyasla bu oran oldukça yüksektir. Kullanıcılara göre oturmak, dinlenmek, sohbet etmek ve manzara seyretmek etkili bir tercih nedeni olmamıştır. Bu tercih nedenleri oranı toplamda %29’u geçememiştir. Sonuçlara göre, işyerine yakınlık ve çocuk parkının bulunması, kullanıcılar için etkili bir tercih sebebi değildir.

Diğer yandan, kullanıcıların çok büyük bir kısmı (%74,2), Tatlıçay’ın temizlik durumunun kötü olduğunu düşünmektedir. Yine kullanıcıların önemli bir kısmı (%57,4) Tatlıçay ve çevresindeki malzemelere bakım yapılmadığını belirtmiştir. Alana bakım yapıldığını düşünenlerin oranı ise %10’u geçememiştir. Alanı güvenli bulup bulmayanların oranı ise neredeyse birbirine eşittir. Kullanıcılar çok az bir farkla alanı güvensiz bulmaktadır. Ayrıca, alanın kullanıcılarda yarattığı görsel/estetik etki çoğunlukla orta ve kötü düzeylerde. Kullanıcıların sadece %9,7’si alanı görsel açıdan estetik görmektedir. Ek olarak, kullanıcılar %92,5 gibi çok büyük bir oranla Tatlıçay ve çevresini rekreasyonel/sosyal faaliyetler açısından (çayın rekreasyonel katkısının değerlendirilmesi noktasında) yeterli bulmamaktadır.

3.3. Tatlıçay Kenarındaki Alanlara İlişkin Talep Edilen Kullanımlar

Tatlıçay kıyısındaki mevcut rekreasyon alanlarını kullanan kent halkının bu alanlarda olmasını arzu ettiği bazı kullanımların olduğu varsayımından hareketle, bu talepler anket formlarına işlenerek analiz edilmiştir. Buna göre; en çok talep edilen alan kullanımının “Oturma / Dinlenme Alanları (%24,6)” olduğu ve en düşük talebin

ise “Plaj Alanları (%2,1)” olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca bisiklet yolu, kafe/restoranlar ve spor alanları da toplam %52,8 oranında çok tercih edilen kullanımlar arasındadır. Çocuk oyun alanları ve balık tutma alanları ise toplam %20,5 oranla diğer kullanımlara göre daha az tercih edilmiştir (Çizelge 3).

Çizelge 3. Tatlıçay kenarındaki alanlara ilişkin talep edilen kullanımlar

Tatlıçay kıyı alanları için talep edilen kullanımlar	Gruplar	Katılımcıların Verdiği Toplam Cevap Sayısı (n)	Gruplardaki Yüzdelik Dağılımlar (%)
Alan kullanımları	Çocuk oyun alanı	36	12,5
	Bisiklet yolu	53	18,3
	Kafe / Restoran	58	20,0
	Oturma / Dinlenme alanları	71	24,6
	Spor alanları	42	14,5
	Balık tutma alanları	23	8,0
	Plaj	6	2,1

3.4. Kullanıcıların Tatlıçay ve Çevresiyle İlgili Genel Görüşleri

Yapılan analize göre; kullanıcıların %83’ü Tatlıçay ve çevresinin mevcut durumunu beğenmemektedir. Kullanıcıların alana suyun varlığı nedeniyle verdiği önem ise %9 gibi bir oranla oldukça düşüktür. Kullanıcıların %33,7’si Tatlıçay’a benzer nitelikteki diğer rekreasyonel alanlarda bulunmamış iken, toplamda %61,5’i ise Kastamonu Çayı ve Porsuk Çayı’nı ziyaret etmiştir. Bunun yanında, kullanıcıların neredeyse yarısı (%45,3) Tatlıçay ve çevresine ilişkin bir peyzaj tasarım projesinin yapılmasını istemektedir. Alanda temizlik çalışmalarının artırılması isteği de %17,2’lik oranla dikkatle değerlendirilmesi gereken bir başka görüştür. Alanda değişikliğe gerek olmadığını söyleyenlerin oranı (%6,3) ise oldukça azdır (Çizelge 4).

Çizelge 4. Kullanıcıların alanla ilgili genel görüşleri

Kullanıcıların alanla ilgili genel görüşleri	Gruplar	Gruplardaki Kişi Sayısı (n)	Gruplardaki Yüzdelik Dağılımlar (%)
Alanı beğenme durumu	Beğenmiyorum	83	83,0
	Fikrim yok	6	6,0
	Evet beğeniyorum	11	11,0
Kullanıcının alana suyun varlığı nedeniyle verdiği önem	Önemsiz	91	91,0
	Önemli	9	9,0
Kullanıcının diğer benzer rekreasyonel alanlarda bulunma durumu	Hayır bulunmadım	28	33,7
	Kastamonu Çayı	28	33,7
	Eskişehir Porsuk Çayı	23	27,8
	Artvin Çoruh Çayı	1	1,2
	Ankara Çubuk Çayı	2	2,4
	Karabük Araç Çayı	1	1,2
Kullanıcılar tarafından alanda yapılması istenen değişiklikler	Değişikliğe gerek yok	4	6,3
	Suyun artırılması	5	7,8
	Temizlik	11	17,2
	Düzenli bakım	5	7,8
	Diğer şehirlerdeki çay projelerinin örnek alınması	10	15,6
	Peyzaj tasarım projesinin yapılması	29	45,3

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Plansız gelişen ve hızlı nüfus artışının yaşandığı kentlerde, hızlı yapılaşma ve değişim süreci yaşanmakta, halkın rekreasyon gereksinimlerini karşılayan açık ve yeşil alanlar hızla yok olmaktadır. Üniversitenin kurulması ve hızla gelişmesiyle böyle bir süreç yaşayan Çankırı kentinde, şehrin ortasından geçen çay ve etrafındaki koridor, halkın rekreasyon gereksinimlerini karşılamak için kullanılabilecek önemli bir seçenek olarak karşımıza çıkmıştır. Bu alanı daha kaliteli ve halk tarafından daha fonksiyonel kullanılabilen bir alana dönüştürebilmek için yapmış olduğumuz anket çalışması sonuçlarına göre, alanda daha sık bakım ve temizlik yapılması gerektiği, alanda çocuk oyun alanlarının, spor aletleri ve spor alanlarının artırılması, koşu ve yürüyüş alanlarının tasarlanması aynı zamanda bitkisel tasarımın yenilenerek alana daha doğal bir hava verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Kentte yaşayan insanların yaşam kalitesinin artırılması ve rekreasyon alanlarına olan bakış açılarının geliştirilerek memnuniyet düzeylerinin yukarıya çekilmesi için yapılması

gereken uygulama çalışmalarında belediye ve ilgili kamu ile özel kurum ve kuruluşlara önemli görevler düşmektedir.

KAYNAKÇA

Asakawa, S., Yoshida, K. and Yabe, K. 2004. Perception of urban stream corridors within the greenway system of Sapporo, Japan; *Landscape and Urban Planning*; 68: 167-182.

Çankırı Valiliği, 2017. Çankırı İl Çevre Durum Raporu. T.C. Çankırı Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, Çankırı.

Gobster, P. H.& Westphal, L. M., 2004. "The human dimensions of urban greenways: planning for recreation and related experiences", *Landscape and Urban Planning* (68) 147-165.

Gobster, P.H., Westphal, L.M. (Eds.), 1998. People and the River: Perception and Use of Chicago Waterways for Recreation. USDI National Park Service Rivers, Trails, and Conservation Assistance Program, Milwaukee, WI. URL:<http://www.ncrs.fs.fed.us/epubs/chicagoriver/people/>.

Jim C.Y., Chen W.Y., 2006. Recreation-amenity use and contingent valuation of urban greenspaces in Guangzhou, China. *Landscape and Urban Planning*, 75(2006) 81-96.

Keser, E. M. (2013). Çankırı Merkez İlçe Analizi. Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı, Çankırı.

Koçan, N. & İbiş, S. Ş., 2020. Çankırı İli Kentsel Açık Yeşil Alanlarının Belirlenmesi ve Geliştirilmesi Üzerine Bir Araştırma. *Ordu Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi* 10 (2): 154-163.

Oguz, D. 2000. User surveys of Ankara's Urban Parks. *Landscape and Urban Planning* 52, pp. 165-171.

Önen, M. 2007. Kentsel kıyı mekânı olarak akarsuların rekreasyonel kullanım potansiyelinin irdelenmesi: eskişehir porsuk çayı ve istanbul kurbağalıdere örneği. Yüksek lisans tezi (basılmış). İstanbul Teknik Üniversitesi, 208 s. İstanbul.

Resmi gazete. 2014.Available online: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/06/20140614-2.htm> (accessed on 10.04.2017).

Tuna F. 2010. Çankırı'nın Coğrafi Özelliklerinin Şehirselleşme Potansiyeli Yönünden Değerlendirilmesi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, (Sayı:21): 219-239.

Uzun, S. 2005. Kırsal ve Kentsel Alanlardaki Parklarda Kullanıcı Memnuniyeti; Gölcük Ormanı Dinlenme Alanı ve İnönü Parkı Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 91 s., Düzce.

Yazıcıoğlu Y., Erdoğan S. 2004. SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Detay Yayıncılık, S: 50. Ankara.

Yılmaz H., Yılmaz S., Demircioğlu Yıldız N. 2003. Kars kent halkının rekreasyonel talep ve eğilimlerinin belirlenmesi. *Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 34(4): 353-360. Erzurum.

Yorulmaz, A. 2006. Harikalar Diyarı Parkının Kullanıcı Profili ve Beklentilerinin Belirlenmesi. Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 76 s., Ankara.